

fogják, hogy a fészek fölé, néhány lépés vesszőt helyeznek s mikor a madár fészkére akar szállni, avagy fiait etetni, akkor a lép összeragasztja szárnytollait s fiaival együtt fogságba kerül. Néha lószórból készült hurokkal is fogják.

Azt hiszem, hogy a madárkereskedés Romániában is alkonyát éli; kívánatos is volna, hogy az illetékes tényezők közbevéssék magukat, hogy ezek a szerencsétlen teremtmények ne kalitkába zárva, hanem a szabad természetben gyönyörködtessék a természet barátait hivatásukhoz képest.

Betegh Lajos.

UDÓSÍTÁSOK.

Elaggott fakó-keselyű. Olvasva e folyóirat mult számában Lakatos Károlynak az orvmadarak létfentartási működéséről szóló felette érdekes cikkét, vonatkozóan ennek az elvéhédtt példányokról szóló részére, illustris példakép emlitem fel, hogy 1900 okt. 10-én egy hatalmas fakó-keselyű ereszkedett le Békéscsaba egyik népesebb útezájára. A kimerültség minden szimptomái észrevehetőek lévén rajta,

még a közelgő szemtanúk sem riaszthatták fel az agoniába merült madároriást, úgyannyira, hogy sikerült azt pokrócz segítségével zsákmányul is ejteni. Pár napig még a gymnasium udvarán őrizték a beteget, de minthogy gondozóit csőr- s szárnyvagdosásokkal hevesen támadta, csakhamar a preparátor asztalára került. Tekintve, hogy ez a példány magán viseli a vénség minden ismertető jelét s tekintve azt, hogy boncolása közben lösebb vagy más elváltozás nem volt észrevehető, gyomra megvizsgálása alapján a mérgezés is kizártnak látszott, minden valószínűséggel feltehetjük, hogy ez is egy azon orvmadarak közül, melyeknek létfentartására szükséges fizikai erejük felett a végelgyengülés, mint az élet természetes procezzsusa győzedelmeskedik. — Ugyancsak ebben a cikkben olvasom továbbá, hogy némely orvmadár csaknem az „őrültséggel“ határos vakmerőséggel támad meg más, erejét felülmuló élőlényt. Erre pedig szolgáljon bizonyítékképen, hogy pár évvel ezelőtt hetivásárunkra is került egy oly harcra, melynek testébe orvmadárkarmok s esontújjak voltak benöve, világos jelétül a ragadozó „őrült“ támadásának.

Békéscsabán, 1902 január 30.

Tarján Tibor.

T. Szerkesztőség! Hogy a róka zsákmánya megszerzésében mily ravasztságot szokott kifejteni, azt a következőkben elmondandó m. évi október hó egyik estéjén tett megfigyelésem eléggé bizonyítja. Csendesen meghúzódva a cserjés domboldal szélén elhúzódó árokban vártam a bekövetkezendőkre, amidőn az előttem elterülő völgy alján tőlem mintegy 30 lépésnyi távolságra fekvő bokorban egy rókát vettem észre erősen a földhöz lapulva; élénken figyelni látszott, mintha várt volna valamire. Jelenlétemet, úgy látszott, nem vette észre s így kíváncsian vártam a mozdulatát, mert nem tudtam, hogy mire leskelődhetik. Egyszerre csak a völgy távoli részéből rókaacsaholás ütötte meg füleimet; arrafelé nézve láttam, hogy egy nyúl szalad a völgy alján s tőle mintegy 30—40 lépésnyire két róka üldözte egyenesen a bokor felé, melyben a már említett róka lappangott. A vaktában rohanó nyúl nem vette észre a bokorban rejtőző veszedelmet s így egyenesen nekifutott. Mikor már csak néhány lépésnyire volt a bokortól, hirtelen kirohant a leskelődő róka és elkapva a nyúl nyakát, erősen a földhöz szorítva tartotta. Csakhamar a két üldöző is odaért a tett színhelyéhez s már-már siker koronázta volna munkájukat, de egy jól irányzott lövésem leterítette az egyik rókát, míg a másik kettő felfogván a helyzet felettébb kritikus voltát, nyomtalanul eltűntek a bokrok közt, a nyúl pedig megszabadulván ellenségeitől, szintén nagy gyorsasággal odébb állt.

Ifj. Balázsovich István.

T. Szerkesztőség! Ha valaki ordeink bestiális vadrozójának, a farkasnak, monografiáját fogja megírni, — tájékoztatóul fog neki az alábbi eset szolgálni arra nézve, hogy nemesak a nagy Oroszország hóval borított síkságain vetemedik ez a ragadozó megfontolhatatlan szemtelenségre, hanem a kultúra terén már előhaladt hazánk népes vidékein is. — Az elmúlt év karácsony másodnapjának holdvilágos estéje volt, amint úgy tíz óra tájt N. község mellett haladt szekerem, melyen — hivatalos utunkból hazatérőben — főerdőörömmel voltunk ruhánkba betakaródzva s tünődöttünk hallgatagon az emberi sors kifürkészhetlen változatain s a nagy mindenség mulandóságán. „Még egy rongyos rókát sem látni“ — töröm meg a már unalmassá válni készülő csendet. „Ép azt akartam mondani, — felel reá a főerdőőr — hogy ott előttünk, az út közepén mintha valami állat mozogna.“ Odapillantok magam is, hát tényleg látom, hogy mintegy 50—60 lépésnyire előttünk valami alak üldögél. „No az

már biztos, hogy róka, — mondtam én — csak gyűjjon egy történyt a tegyverébe.“ S míg az ilyenkor szokásos kapcsolással a történyt tényleg belekerül a puskába, addig kocsink el is döcögött az ismeretlen alakig, amely a róka szokása ellenére egy esepet sem zsenirozta magát s csak midőn a lovak már majdnem ráléptek, mozdult el s mászott fel koczogva a mintegy méternyi magasságú útpárkányra. Hátha löktem a kocsist, — aki tudta, hogy ez a rögtöni megállásnak a

jele, — s amint a szekér megáll, vadunk még mindig nem gondolt a menekülésre; pedig a róka ilyenkor szedi az irháját! Az őr tehát czélba veszi s véletlenül pompásan tarkón lövi a még akkor is rókának vélt állatot. Ahogy azonban leszáll utánna a szekérről s fel akarja emelni az élettelen, — elfogja őt a csodálkozás. „No kérem, még ekkora rókát soh'se láttam.“ „Már mindegy, — mondom — csak tegyék saroglyába a kocsissal.“ Hát ahogy odáhozak a szekérhez, eszméltünk fel egyszerre, hogy hát „hiszen ez farkas“. Még megjegyzem, hogy ez az eset jól frekvenciált megyei úton történt s hogy a lovak még jelét sem adták a közmondásos horkolásnak, ugrándozásnak. Hogy az éhség-e, vagy mi készítette a farkast az elmesélt toleráns viselkedésre, — ki tudná megmondani. Tény az, hogy bár már elég farkassal volt dolgom, — ily szemtelenségét eddig még nem tapasztaltam.

Nagy-Sink, 1002 január 31.

Vadászüdvvvel

Craus Géza.

Dr. Mika Károly.

† 1902 január 26.

Sulyos csapás érte fellendülő vadászati szakirodalmunkat. Dr. Mika Károly nincs többé! Negyedszázadot meghaladó lelkiismeretes munkássága delén ölte meg őt a szörnyű betegség. A magyar vadászati szakirodalom egyik kiváló művelőjét vesztette el benne, ki fáradságot nem ismerve, vasszorgalommal és nagy tudással felfegyverkezve, lelke tüzeit emésztette fel, hogy hazájának korrekt és tanult vadászokat nevelni segítsen. Az egész ország vadászközönsége ismeri „A Természet“, „Vadászlap“, „Vadászat és Allatvilág“-ban sürűn megjelent szakközleményeit, minden olvasója a legnagyobb elismeréssel szól „A vizsla porforce idomítása“ című könyvéről és a vadászati szakirodalom valódi kincséből az átdolgozásában megjelent „Dietzl“-féle díszmű, melynek értékét kiválóan emeli az a körülmény is, hogy a majdnem 800 oldalas munkában minden vadászati műkife-

jezés magyar. — Ezen munkássága közepette mint állami reáliskolai tanár híven teljesítet terhes kötelességét és élénk részt vett a társadalom minden közhasznú mozgalmában. Egyik harcosa volt ő a vadászati védegyeletnek, az orsz. m. ebtenyészítő egyesületnek, 1875 óta rendes tagja a természetudományi társulatnak, választmányi tagja a soproni irod. és műv. körnek, alelnöke a soproni madárvédő egyesületnek, kiváló vizslaidomító, jeles preparátor, vívótanára a sportkedvelő ifjúságnak s mindezeken túl korrekt, kitűnő vadász, a legjobb vadászpajtás, melegszívű, igaz, önzetlen barát. Adjon az ég neki nyugodalmat siri honában; elhunytá felett érzett bánatában juttasson szívében emlékének helyet az ország minden korrekt vadásza.

IRODALOM.

Magyarország madarai. *Madarász Gyula* ily című nagy ornithologiai munkájának megjelent a VIII—IX. füzete igen érdekes tartalommal. Tárgyalva vannak e füzetben a gém-, darú- és lilealakuk. A füzethez a Buteo Zimmermannae csinos kivitelű színes képe van mellékelve. — Megrendelhető e mű intézetünkben is, füzetje 3 koronájával. Szívesen ajánljuk e művet az érdeklődők, különösen az iskolák figyelmébe.

Vizenjárók és kétkézi munkások. (Tömörkény István könyve.) A „Szegedi Napló“ összegyűjtötte illusztris munkatársa, Tömörkény István rajzait és ezáltal ismét oly könyvvel gazdagodott irodalmunk, amely a szó teljes értelmében magyar, amelynek minden sorából a tősgyökeres magyar író magyaros tehetsége csillog felénk. Tömörkény István Szeged és környékének népéletéből meríti tárgyait, ezt az életet, ennek alakjait mutatja be nekünk nemesak teljes hűségökben, hanem azzal a mély szeretettel is, amelylyel a hivatott írók viseltetnek tárgyaik iránt. A Tisza hús hullámai locsolgatják a Tömörkény nagy tehetségének termékeny fáját, a szegedi puszták levegője mozgatja annak üdezőld lombjait és még sem a szó szűk értelmében vett lokális író Tömörkény, mert tolla nyomán a magyar fajszeretet buzogó forrása fakad, az egyszerű alföldi nép sorának, örömeinek-bújának, szokásainak, ügyének-bajának, jóságának, de még tévedéseinek és eredeti szokásainak megkapó leírásában mindig a magyar néplélek folt nélkül való tükre ragyog felénk. A tiszai hajósok viszontagsággal teljes életüknek szingzag világa, a tanya gazdag szegényei, a vásárló pórember gyakorlatiassága, a pusztá parazitái, a cigányok, a remekbe dolgozó, de a modern versenyben hátraszorított magyar iparos, a gazda reményei és csalódásai, a gépek pusztításai, a juhász, a esősz élete és halála... egyszóval példátlan bőségű típusokban találjuk fel Tömörkény Istvánnál az alföldi magyar népet magát. Jellemző képesség, erős képzelem, a nangulatok egész skálája, kivált az a kedves humor és mindenektőlőt a gyönyörű és a magyarság törvényei ellen sohasem vétő nyelv és a pompás előadás az ő java tulajdonságai. Sokkal nemesebb poézis az övé, mintsem hogy — némely utánzóival ellentétesen — bizonyos tendenciák olesó hatásaival keverné, ami külön kiemelendő érdem manapság. A 203 lapra terjedő, csinos kiállítású könyvet melegen ajánljuk annak a közönségnek figyelmébe, amely még tudja méltányolni, ha a magyar szavakat használó író magyar, sőt el sem tudja engedni, hogy nyelve, szelleme és egész valója csakis magyar legyen.

A hozzánk érkezett sokoldalú Kérdezőkódésekre van szerencsénk tisztelettel kijelenteni, hogy kitűnő laboratóriumunkat és tanszerkészítő intézetünket változatlanul fentartjuk ezután is és szakunkba vágó bármily messzemenő megbízásnak és megrendelésnek megfelelünk. Ajánljuk ennél fogva intézetünket továbbra is ügyfeleink s megrendelőink szíves figyelmébe és pártfogásába.

Tárgyhalmoz miatt több beküldött mű és folyóirat megemlítését kénytelenek voltunk a jövő számra halasztani.

B. B. Baja. A kedves képecskét szívesen köszönjük. Már munkába adtuk. Máskor is szívesen veszünk hasonlókat vagy efféle. — **Sz. K. Mezőtúr.** Lakatos-féle fegyverek csak megrendelésre készíttetnek. Megrendelhetők szerkesztőségünkben. A többire nézve kérjen fegyverárjegyzéket Novotny prágai fegyvergyárostól. Seholy ügy kielégíteni nem fogják, mint itt. — **K. A. Erdőszáda.** Dr. Mika Károly és Főnagy J. írtak idevágó szakmunkát. Ha az eb jóindulatú s nincs a végletekig elrontva, igen. — **S. K. Bpest.** A cikkeket köszönettel vettük. Az „Almamoly“ című márcziusra hagytuk. — **P. K. Kiszécsa U.** Tessék Novotny prágai fegyvergyárostól fegyverárjegyzéket kérni, abból tökéletes felvilágosítást nyerhet s ott kaphatja a maga nemében a legkitűnőbbet. Tessék ránk hivatkozni. — **H. Z. Pécs.** Az illető fegyvergyárnak az ön által adott címre helyes. Német címet tessék írni. — **R. I. F. Gy.** Cikkeket fogunk róla írni. — **B. G. tanár úrnak.** Ajánljuk intézetünk kiadásában megjelent „A mikroszkópi gyakorlat elemei“ című két kötetes könyvet (9 korona.)

Hirdetmény. A Broczkó, nyitramegyei község határához tartozó Sasvár uradalmi erdőben gyakorolható vadászati jog 6 esztendei tartamra, vagyis 1907. december hó végeig szabadkézből alhaszonbérbe bocsájtatik. Az erdő a morvavölgyi vasút mentén, jelesen e vasútnak „Kutti“ névű állomásától egy fél órányi távolságra fekszik és 1776. kataszt. holdra terjed. Kihaszonbérelni szándékozók szíveskedjenek az alulírott vadászati intézőséghez fordulni.

LIECHTENSTEIN JÁNOS herceg

rabensburgi (Alsó-Ausztria) vadászati intézősége (Fürst Johann Liechtenstein'sche Jagdleitung, Rabensburg, Nieder-Österreich.)

Több házhely (egy házhely 652 □-öl) a velencei tó mellett *vízivadászati joggal együtt* olesón eladó. Kiltás a vasútra, a velencei tóra és a szemközti Vértes hegyekre. Bővebbet a szerkesztőségben.

Bekötési táblák kaphatók a „Természet“ mostani és régebbi évfolyamaihoz, valamint külön a „Halászat“ tavalyi és idej évfolyamához is. (Ára darabonként 2 kor.)

FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰVÉSZETI SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára, kitűnő kivitelben, legjobb módszerek szerint előállítva.

Czím csakis: BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 30. szám.

Jutányos árak.

TELEFON: 18—99.

Jutányos árak.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.